№ 16.

GAZETA KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 23. LUTEGO ROKU 1798. w PIĄTEK.

z Peterzburga dnia 12. Lutego.

Nayiaśnieyszy Król Jmć *Polſki* Stanisław August po kilko-dniowym uſkarżaniu ſię na ból głowy, gdy na dniu 11go *Lutego* zażywszy lekarſtwo ſobie przepisane o godzinie ośmey z rana; rzekł do domowych, iż ſię czuł lepiey, za zbliżeniem ſię do okna dla obserwowania gradusu mrozu na Termometrze, znagła zaczął ſię ſkarżyć na mocne dzwonienie w głowie, uderzyła zaraz wielka ſłabość z krztuszeniem ſię i nudnościami. Oſtrzeżeni JPan *Bakler* Doktor, i JX. *Jurewicz* Kapelan, przybyli natychmiaſt, i znacznie oſłabionego zaſtali. Przeprowadzony do łóżka, ratowany był dwukrotnym krwi puszczeniem i wizykatoryami, lecz bezſkutecznie. Przed kilką dniami ieszcze przy dobrym zdrowiu, Król Jmć odprawiwszy ſpowiedź, ſam żądał od JX Kapelana absolucyi, i mówienia z nim *Aktow Skruchy*, parę ſłów pierwszych za Xiędzem powtórzył wyraźnie, daley nie mógł ich wymawiać. O godzinie iedenaſtey, chory zaczął być bez żadney znaiomości, JX. Kapelan kontynuował swe modlitwy, dał choremu generalną absolucyą, i dopełnił oſtatnie *Oleiem Swiętym* namaszczenie. Tym czasem choroba trwała w iednym zawsze ſtopniu grożącego niebespieczeńſtwa. Około północy zwolnione rzęzienie w pierſiach, podchlebiało przytomnym podobieńſtwem polepszenia, lecz ogólna niemoc chorego pomnażaiąc ſię coraz bardziey aż do ſiodmey z rana, odięła zupełnie nadzieię, iakoż niebawnie bo o godzinie ośmey z rana dnia 12. *Lutego* oddał swą duszę wieczności.

z Wiednia dnia 10. Lutego.

Przeznaczony do naszego Dworu poseł Rzeczypospolitey *Francuzkiey* Generał *Bernadotte* przybył tu wcale nadspodziewanie na dniu 8. tego miesiąca. Nazaiutrz udał ſię zaraz do miniſtra ſtanu Barona *Thugut*.— Na d. 31. Stycznia przybył tu kuryer z *Peterzburga* z depeszami, które ſamemu *Ceſarzowi* do rąk oddał. Mówią, że te depesze zawieraią w ſobie własnoręczne oświadczenie *Imperatora* w teraźnieyszych okolicznościach. — Poseł *Roſſyiſki* Hrabia *Raſſumowſki* odebrał także liſty i zaraz nazaiutrz wyſłał kuryera do *Peterzburga*.

z Semlina dnia 1. Lutego.

Basman-Oglu ieszcze nic nie przedſięwziął przeciw *Belgradowi*, zdaie ſię, iż chce pierwey decydującą ſtoczyć bitwę, gdyż podług świeżych wiadomości zbiera liczną armią około *Widdin*. — Ponieważ *Serwianie*, pomimo wielokrotnego wezwania, aby neutralnemi zoſtawali, nieprzeſtaią ſtronę *Porty* przeciw niemu utrzymywać, wydał przeto rozkaz, aby nic ich cale nie oszczędzano. W rzeczy ſamey mocne korpusy ściągnęły iuż w okolicę *Prozorewca*, i nikomu życiem nie daruią, kto ſię im tylko na drodze pokaże. Wiele nawet *Serwiańſkich* kobiet i dzieci od nich poległo. Z drugiey ſtrony głoszą, iż miał wyiść ferman w *Konſtantynopolu*, podług którego wszyscy *Serwianie*, którzyby z zbuntowanym Baszą trzymali, śmiercią karani być maią, równy los wymierzony ieſt na żony i dzieci tych *Turkow*, którzy są w aktualney ſłużbie Baszy. Wprawdzie wysły przeciw niemu dwa korpusy, ieden od 4,000. drugi od 3,000. ludzi, ale dotąd nie ma żadney o nich wiadomości, i iuż ſię lękać o nie zaczynaią. Ponieważ kupcy *Greccy* są w podeyrzeniu, iakoby pieniędzmi *Basman-Oglu* wſpierali, przeto Basza *Belgradzki* pilne teraz daie na nich oko.

Basman-Oglu po nowym przy *Niſsa* zwycięſtwie, udał ſię przeciw *Filippopolis*. Basza *Romelii* wyſłany przeciw niemu, uciekł do lasu. *Macedonia i Albania*, oświadczyły ſię na ſtronę *Basman-Oglu*. Basza z *Seres* miaſta *Macedonii*, idzie dla złączenia ſię z nim we 20,000. woyſka. Obraca marsz ſwoy przeciw *Adryanopolowi*. *Basman-Oglu* wydał naysurowsze rozkazy zabespieczaiące karawany i handel. Zamiaſt 2,000. *Bośniakow*, których ſię ſpodziewano na pomoc w *Belgradzie*, przybyło ich tam tylko 220.

z Londynu dnia 6. Lutego.

Oſtatnie wiadomości z *Irlandyi* donoszą o wielkich tam zaburzeniach, osobliwie na północy. Duch buntowniczy daie ſię nawet widzieć w milicyach. Znowu 5. baroniow. w Hrabſtwie *Kilbare* które dotąd ſpokoynemi były, podniosły rewolucyą. Związkowi w *Irlandyi* pod nazwiſkiem *Defender*, wszędzie postrach i klęſki roznoszą.—Dobrowolne ſkładki na potrzeby kraiowe, coraz są znacznieysze. Dziś dyrektorowie banku podpisali ſię na ſummę 200,000. funtow; Lord *Anderson* zebrawszy znacznieyszych bankierow i kupcow *Londyńſkich*, ma im podobnąż ſummę proponować. — Wczoray kuryer wyſłanym zoſtał z odpowiedzią rządu naszego na oſtatnie depesze P. *Walpole* Miniſtra naszego w *Lizbonie*, która ma być wielkiey wagi. — Urząd po Xciu *Norfolk* obiął Hrabia *Fitzwillam*. Xiąże pisał wczoray liſt do Króla, gdyż audyencyi nie otrzymał. — Wiele woiennych telegrafow nad brzegami morſkiemi i wewnątrz kraiu ieſt teraz poſtawionych.

Przy *Bantrybay* na brzegach *Irlandzkich*, gdzie *Hoche* chciał wylądować, krąży 7. okrętow liniowych, wiele fregat i ſtatkow bombardyerſkich, prócz tego flotta pod Admirałem *Kingsmill* ieſt iuż zupełnie przygotowaną na przyięcie nieprzyiaciela w tych tu okolicach.

Dyrektoryat *Francuzki* odmówił paszport dla 4ch agentow i ſekretarzow, maiących pod przewodnictwem P. *Cotes* mieć dozor nad 4,000. *angielſkich* niewolnikow, daiąc za przyczynę, iż Dyrektoryat dla 23,000. niewolnikow *francuzkich* nie chce utrzymywać w *Anglii* tylko iednego agenta. — Mieszkańcy nadbrzeżow morſkich odprawuią teraz różne ćwiczenia na batach kanonierſkich, aby w czaſie nieprzyiacielſkiego wylądowania, umieli brzegow swoich bronić. — Admirał *Thompson* wypłynął z *Torbay*. — Eſkadra *francuzka* pod dowodztwem Ob: *Renou* zaięła przy brzegach *afrykańſkich* 12. okrętow *angielſkich*.

Dziſieysza gazeta dworſka zawiera w ſobie raport Lorda *St Vincent* z *Tagus* dnia 20. Stycznia datowany, w którym donosi o zabraniu 6ciu kaprow *francuzkich*, między któremi ieden nosił nazwiſko *Buonaparte*. — Dnia 18. Stycznia przybyła do *Londynu* eſkadra, która dotąd pod rozkazami *Sir John* przy *Cadix* zoſtawała. Na iednego Kapitana ma być złożony ſąd woyſkowy za to, iż przy *Cadix* nie był posłuszny dawanym mu sygnałom. W *Lizbonie* miano w tym czaſie wsadzać emigrantow na okręta, dla przetransportowania ich do *Londynu*.

Powtórny bunt na flocie w *przylądku dobrey nadziei* ſtoiącey, ieſt iuż zupełnie uśmierzony. Siła lądowa i artyllerya wiele ſię do uśmierzenia tego przyczyniły, zagrażaiąc z bateryow dawaniem ognia do okrętow zbuntowanych. Sam Admirał *Pringle* był przez nieiaki czas w areszcie, dopóki nie przyrzekł zbuntowanym maytkom powszechnego pardonu, po czym 30. delegatow zoſtało wydanych, i kilku z nich przyzwoicie ieſt ukaranych. — Słychać, iż *Tatarzy* mieli wpaść do południowych prowincyow *Indyiſkich*. — Przed *Cadix* krąży teraz Admirał *Parker*.

Z *Neuyork* piszą, iż kupcy tamteysi z boiaźni kaprow *francuzkich*, handel zupełnie porzucili. — Przybyłe z *Bombay* wschodnio-indyiſkie depesze, donoszą, że tam iuż porzucono przygotowaną w *Calcuta* przeciw wyspom *Maniliſkim* wyprawę. Skoro ſię bowiem *Tippo-Saib* o niey dowiedział, natychmiaſt swoią armią osobliwie kawaleryą znacznie wzmocnił, i w niebytności woyſk naszych, chciał nasze osady zawoiować. *Hiszpani* maią przy tym mocne ſiły w tych ſtronach.

Do czynionych ſkładek na obronę kraiu, ekwipaż eſkadry Admirała *Thompsona* przyłożył ſię ofiarowaniem ſummy 11. tysięcy funt: ſterl: (440,000. złł: Pol:) co czyni iedno-mieſięczną tegoż ekwipażu płacę.—Burze nadwerężyły i połamały maszty wielu naszych fregat.— Donoszą z *Edymburga*, iż z 1,300. osób, którym w przeszłym roku Oſpę szczepiono, dwie tylko umarło.

z Paryża dnia 5. Lutego.

Dnia wczorayszego czytano tu publicznie proklamacyą prawa otwieraiącego pożyczkę 80. milionow na wyprawę przeciwko *Anglii*. W pośrzodku mocney kolumny ochotnikow i Gwardyi Narodowey znaydowały ſię wszyſtkie poſtanowione władze, ſędziowie, Adminiſtracya centralna, Adminiſtracye municypalne, i ſztab wszyſtkiey garnizonu i dywizyi, tę całą paradę poprzedzali maytkowie maiący chorągiew, na którey napisane były te ſłowa: *Wylądowanie do Anglij.* — Po różnych placach czytane było prawo na umyślnie wyſtawionych trybunach, a wszędzie po zakończonym czytaniu odpowiadano przez okrzyki *Niech żyie Rzeczpoſpolita.* — Członki Trybunału kaſſacyi, poſtanowiły wziąść 30. akcyow pożyczki *Angielſkiey*.

W porcie *Tulońſkim* czyniono probę nowo wynalezioney machiny hidraulicżney, za którey pomocą człowiek może ſię ſpuścić na ſpod morza i tam pracować. Jeſt ona dziełem obywatelow *Sardou* kommiſſarza ekwipażow galerowych, i *Burlot* kommiſſarza departamentu *Jura*. Jeden z tych obywa-

telow ſpuścił ſię w morze, w obecności władz poſtanowionych, gdzie zoſtawał przez całą godzinę, tak na ſpodzie, iako i pośrzodku głębokości, bez żadney przykrości.

Z tegoż portu donoszą, iż dwa okręty *Guerier i Timoleon* od 74. armat, czynią przygotowanie do wyiazdu z tego portu, iż okręt *l'Orient* od 118. armat, *Franklin i Spartanin* od 74. ſą iuż zupełnie uzbroione, a okręt *le peuple Souverain* wkrótce wypłynie na ſtanowiſko.

Fregata *la Senſible* przybyła do *Tulonu* naładowana kosztownemi osobliwościami zabranemi w *Wenecyi*. Spiżowe konie, ſławne lwy S. Marka, wspaniała krata, ſzacowne obrazy, po wytrzymaney z fregatą kwarantannie, złączone z niezmiernemi bogactwami. których niewczesna pora wſtrzymała przewoz *Rodanem*, ſprowadzone będą na przyszłą wiosnę do *Paryża*, i przyłożą ſię do uczynienia naszego muzeum ſzacownieyszym nad wszyſtkie kollekcye *Europeyſkie*.

Potwierdza ſię, iż insurrekcya w *Korſyce* zupełnie ieſt uspokoiona.— Odbieramy wiadomość, iż wielu deputowanych od ludu *Rzymſkiego* przybyło do *Medyolanu*.

Jeden z naszych dziennikow zapewnia, iż między kandydatami do legacyi *Konſtatynopolitańſkiey*, znayduie ſię ieden który zadziwi *Europę*, lecz zapewne iego uſługa na innym teatrze za potrzebnieyſzą będzie uznana. *(z Gaz: Berl: co do ſłowa.)*

Ob: *Garat* mianowany ieſt ambaſſadorem do *Medyolanu*.— Obywatel *Guinguené* wyſłany ieſt do *Turynu*.— Obywatel *Trouvé* ma obiąć w *Neapolu* urząd nadzwyczaynego Ambaſſadora.

Generał *Kellerman* znayduie ſię teraz w *Paryżu* i powrócony do ſprawowania obowiązkow ſwoiey rangi, ma ſobie powierżoną ważną pracę organizowania kawaleryi.

Obywatele *Daunou, Monge, i Florent* mianowani przez Dyrektoryat dla uſkutecznienia znakomitego w *Rzymie* zlecenia, wyieżdżaią tam dnia iutrzeyszego z obywatelem *Saint Martin* ſekretarzem tey kommiſſyi.— Generał *Berthier* poſtępuie ſzybkim pędem do tey dawney ſtolicy świata, w którey dnia iutrzeyszego ma ſtanąć.

Deportowani do *Cayenny* wywieźli z ſobą około 80. tyſięcy liwrow. Gdy iuż teraz znayduią ſię na mieyscu ſwego przeznaczenia, ſekweſtr ich dobr uſtanie, i familie ich będą w ſtanie przesyłania im pomocy iaką potrzebną osądzą.

Znany z pism ſwoich Obywatel *Marmontel*, dawniey członek zgromadzenia konſtytucyinego, pociągnięty na dniu 18. *Fructidor* przez partyą roialiſtow, zoſtał d. 1. t. m. w *St. Aubin* departamencie *de l'Eure* aresztowanym, i do *Verneuil* zawiezionym. Mówią, iż w iedną ſprawę, która ſię teraz w *Verneuil* ſądzi, bardzo ieſt uwikłanym.— Temi dniami zoſtał także aresztowanym Obywatel *Sabathier de Caſtre* i do *Temple* zaprowadzonym, lecz na dniu wczorayszym wypuszczono go na wolność. Zawczoray przybyli tu 3. deputowani zgromadzenia tymczasowego Rzeczypospolitey *Lemańſkiey*, czyli kraiu *de Vaud*, między niemi znayduie ſię Obywatel *Autier* adiutant generała *Menard*. Przyiechali oni z podziękowaniem Dyrektoryatowi za daną im opiekę, który też uznał zaraz Rzeczpospolitę *Lemańſką*. Wspomniony Obywatel *Autier* ieſt ten ſam, który żądał od P. *Weiſs* kommendanta woyſk *Berneńſkich*, aby z kraiu *de Vaud* uſtąpił, i broń złożył, wszakże 50. *Berneńczykow* ſtrzeliło do Ob: *Autier*, i zabiło 2. huzarow *Francuzkich* przy boku iego będących, za co *Francuzi* będą ſię dopominać ſatysfakcyi.— Przybył tu kuryerem adiutant generała *Berthier* z *Medyolanu*, podług powieści iego, Generał ten zamierzył ſobie ſtanąć w *Rzymie* na d. 2. Lutego, zkąd 27. kardynałow iuż wyiechało. Robotnicy w porcie *Toulon* złożyli na ołtarzu oyczyzny całą płacę ſwoią mieſięczną, która 22481. liwrow wynoſi.—

Miniſter wewnętrzny *Letourneux* wydał proklamacyą do wszyſtkich władz departamentowych zalecaiąc iak nayscisleysze wykonanie prawa 10. *Brumaire* zakazuiącego wprowadzenia i używania wszelkich towarow *angielſkich*- „Wszyscy Republikanie, mówi w tey proklamacyi, powinni mieć iednoſtayne życzenie, zniszczenia tey ogromney ſiły rządu *Angielſkiego*, który od tylu lat sprzyſiągł ſię na zgubę naszą. Teraz pora, gdzie oſtatni cios będzie mu zadany, a przemyſł *francuzki* muſi ſię podnieść nad przemyſł nieprzyiacioł naszych. Nowe prawo przez które wszyſtkie neutralne okręty, na których towary *angielſkie* znayduią ſię, za dobre zdobycze są uznanemi; ſtało ſię zgubą dla rękodzieł *Anglii*, wspomnione prawo zatamowało źrzodło zyſków iey handlowych. Aſſekuracye w *Londynie* podniosły ſię od 5. do 15. procentow, i wſtrzymało wszelkie ładowanie okrętow. Dyrektoryat chce ieszcze więcey dokazać. Sposoby które ma w ręku do zniszczenia handlu *angielſkiego* nie są wyczerpane, potrzebuie iednak wsparcia od wszyſtkich obywatelow, do zupełnego pokonania nieprzyiaciela. — Nienawiść rządu i handlu *Angielſkiego*, powinny być teraz panuiącą namiętnością wszyſtkich *Francuzow*. Staraycie ſię więc obywatele utrzymywać ten zapał w sercach republikantſkich. W ten czas tylko rękodzieła nasze powſtać mogą, kiedy towary *angielſkie* nie będą cierpianemi, a fabryki brytańſkie zamknięte zoſtaną. Jakiegoż wzroſtu olbrzymiego nie nabędą rękodzieła nasze, kiedy przez używanie krajowych tylko towarow podsycane zoſtaną. Doglądaycie więc obywatele, aby żadne towary lub mody *angielſkie* po teatrach i mieyscach publicznych widziane nie były. Słowem, idzie tu o obalenie *Kartaginy*, nadeszła chwila, którey podobney iuż nie znaydziecie do zniszczenia tey ſiły handlowey, tak przemyſłowi naszemu szkodliwey."

Odmiana polityczna w *Szwaycaryi*, mówi iedno pismo urzędowe, ſtała ſię nieuchronnie potrzebną. Byłoby dziwną rzeczą, żeby kilka dumnych familiow, trzymało w więzach cały lud tak odważny iakim ſą *Szwaycarowie*. Nadeszła chwila dla ciebie ludu *Szwaycarſki* odzyſkania nazad twoiey wolności. Używay ſam twoich praw! Nie ſą one własnością niektórych łakawych aryſtokratycznych Panow.

W bliſkości *Calais* Anglicy zabrali nam 13. łodzi rybackich, które tym bespiecznieyszemi sądziły ſię, że rybołoſtwo dotąd z obu ſtron było zawarowane. Poſłano więc natychmiaſt kuryerow do *Boulogne, Dukierki* i innych portow z rozkazem bronienia rybakow od napaści *angielſkiey*, obawiamy ſię albowiem, żeby *Anglicy* o iednym czaſie po różnych mieyscach, na takowe łodzie nie napadali, gdyż tym sposobom utracilibyśmy wielu odważnych maytkow. — Sławny naczelnik Szuanow *Tranche-montagne* zoſtał na śmierć ſkazanym.— Xięgarz *Huet* ſkazanym zoſtał na pułroczne więzienie za kſiążkę pod tytułem *Szpieg Fruncuzki*.

Dyamenty, których Krolowa *Portugalſka* chciała ſię pozbyć w *Anglij* za ſummę 385,000. funt: ſterl: (15,400,000. zł. Pol:) znayduią ſię teraz w *Amſterdamie*, gdzie ich także nikt kipić nie chce.

Miniſter Policyi naſtępuiące podał donieſienie, iż w *Fromainville* Departamencie *Sekwany i Oisy*, znalazł ſię ieden *Francuz* nazwiſkiem *Plantizé*, należący do rekwizycyi, który aby iey uniknąć, palec u ręki sobie uciął. „We wszyſtkich okolicach Rzeczypospolitey (mówi Miniſter w donieſieniu swoim) powinien być odgłos powszechny. Przez cały ciąg sześcio-letni woyny, *Plantizé* był pierwszy *Francuz*, który nim nie godzien ſię nazywać, i który miał dosyć odwagi do odięcia sobie palca, dla tego, żeby nie miał odwagi bić ſię za Oyczyznę."

Siła nasza woyſkowa, która ſię zbiera na brzegach *Oceanu*, ſkładać ſię będzie z 40. pół-brygad infanteryi, 34. regimentow kawaleryi, 2. regimentow artylleryi pieszey, 2. regimentow artylleryi konney, 4. kompanii minierow, 4. kompanii robotnikow, 2. korpusow pontonierów i 2. batallionow saperow, które to woyſko razem wzięte, będzie miało na czele swoim 18. Generałow dywizyi, 47. Generałow brygad i 20. Generałow adjutantow. Między Generałami znayduią ſię: *Kilmaine, Championet. Maſſena, Serrurier, Victor, Lasne, Vandamme, Richepanse, Ney* etc. Generał *Kleber* dowodzić będzie tym oddziałem woyſka, który rozłożony ieſt począwszy od *Calais* aż do *Skaldy*. Przy *Fliſsingen* będzie ſtać woyſko *Hollenderſkie*. — Głoszą, iż woyna przeciw *Ameryce* wkrótce ogłoszoną będzie.

W *Calais* ſchwytanym zoſtał *Chevalier de Gaillon* emigrant, który tam przybył z *Anglii* za paszportem *Włoſkim*.— Dyrektoryat powierzył teraz G. *Kellermann* nową organizacyą naszey kawaleryi.— W *Dunkierce* zatrudniaią ſię budowaniem batow kanonierſkich.— *Berneńſki* Generał *Weiſs* za odebraną wiadomością o zbliżaiącym ſię woyſku *Francuzkim* do *Szwaycaryi*; oſądził rzeczą nayroſtrôpnieyszą ratować ſię ucieczką.— Nad *Renem* wszyſtkie wielkie ſtatki wzięto w rekwizycyą, które do *Hollandyi* maią być transportowane. dla użycia ich w wyprawie przeciw *Anglii*.— Za weyściem woyſk *Ciſalpińſkich do Fano* miaſta Papiezkiego, Gen: kommend: wziął pod protekcyą ſwoią maiątek hrabiego *Marcolini* zoſtaiącego w ſłużbie dworu *Saſkiego*.—Mówią, iż Cesarz wdaie ſię za Papieżem, ale dyrektoryat nie zechce raz przedſięwziętego zamiaru ſwego względem *Rzymu* odſtąpić.— *Anglia* mówią tuteysze pisma wszyſtkich używa teraz ſprężyn do nakłonienia rozmaitych dworow, aby wzięły na ſiebie pośrzednictwo, dla przyſpieszenia pokoiu iey z *Francyą*. — Gdy Dyrektoryat żądał od rządu *Berneńſkiego* uwolnienia Obywatela *Junod*, łaſkawi rządcy chcieli go taiemnie z więzienia wypuścić. Ale *Junod* niechciał wyiść na wolność, i rzekł do dozorcy ſwego. Powiedz panom twoim, iż ztąd nie wyidę, chyba za publicznym i prawnym wyrokiem.

Wczoray deputowany *Santhonax* w Radzie 500. miał mowę na obronę swoią z powodu zaſkarzeń dawniey przeciw niemu czynionych. Niektórzy deputowani żądali, aby *Santhonax* obronę tę oddał tylko Dyrektoryatowi, ale *Tallien* wnioſł, iż gdy od 5. lat głos publiczny zawsze był przeciw *Santhonaxowi*, przeto też publicznie oczyścić ſię powinien. *Santhonax* między innemi rzeczami w mowie swoiey wyſtawił ſtan kwitnący iedney części St *Domingo*. Na pułnocy tey wyspy zyſkano iuż na cukrze przeszło 25. millionow liwrów. Więcey iak 100. neutralnych okrętow co rok tam przypływalo, a przychod z rozmaitych produktow czynił do roku 40. millionow, tak dalece, iż handel w porcie *Cap* na tey wyspie, ieſt większym, iak w którymkolwiek innym porcie Francuzkim.

Generał *Buonaparte* nie wprzód wyiedzie do *Raſtadt*, aż przedugodne warunki będą tam umówione. Sam zaś ma przywieść z sobą *ultimatum*.— Stronnicy rządu rozgłaszaią tu, iż wkrótce wielkie odmiany widzieć będziemy.

Rada 500. uchwaliła, iż odtąd każdego roku na dniu 20. Marca przed otworzeniem nowych zgromadzeń pierwiaſtkowych będzie obchodzona uroczyſtość *Samowładności Ludu*.— Na wnieſienie Ob: *Riou* taż Rada poſtanowiła, aby odtąd wszyſtkie intereſſa tyczące ſię marynarki i woyſka *angielſkiego* przed inszemi brane do roztrząśnienia były. Zlecono także Kommiſſyi morſkiey ułożenie *Aktu Żeglugi* dla zabespieczenia wolności morza.

Zapewniaią, iż Generał kommenderuiący *Hatry* odebrał od Dyrektoryatu zlecenie zniewolenia garnizonu *Trewirſkiego*, ażeby natychmiaſt z fortecy *Ehrenbreitſtein* uſtąpił.

Rozchodzi się teraz wiele powieści o zmarłym Pośle *Francuzkim* w *Konstantynopolu* Obywatelu *Aubert Dubayet*. — Pewno iest rzecze, że *Dubayet* był gorliwym przyiacielem wolności, i miał mocne wyobrażenie potęgi i świetności Rzpltey. Kiedy mu winszowano wyboru osoby iego na posełstwo; rzekł: „Prawda że dowodziłem z chwałą woyskami Rzpltey, postawiłem będąc Ministrem, skład woienny cale w inszym niż dotąd był stanie, otrzymałem dostoyność posełską iednę nayważnieyszą w *Europie* nicmi nie pozostaie iak ze szpadą w ręku umrzeć za wolność na polu chwały."

Dziennik *Przyiaciel Praw* liczy do 20. kandydatow na zastąpienie mieysca po zmarłym Ambassadorze *Aubert Dubayet*; lecz zdaie się, iż Dyrektoryat uczynił iuż ten wybor, i że Obywatel *Verninac* po drugi raz ten urząd obeymie. *Poultier* iednak czyni uwagę, iż ten obowiązek przyzwoicey byłby oddany iednemu z Generałow armii, a na poparcie swoiego zdania dodaie: Iż Ambassador *Ottomański* zostaiący w *Paryżu*, mniemałby obrazić godność swoią, gdyby powstał z swoiey Sofy na przyięcie wizyty naypiękniéyszych naszych kobiet, sami nawet Reprezentanci Ludu tey grzeczności od niego niedoświadczyli; ale skoro *Effeid-Effendi* spostrzeże pałasz i dwa naramniki, natychmiast się iego długa broda uśmiecha, cała iego poważna osoba powstaie, i czyni go nayobyczayniéyszym dla ozdob woyskowych, dla których musiał naruszyć swoie *Muzułmańskie* zwyczaie zabraniaiące powstać przed Chrześcianami.

Poultier z tego powodu przestrzega czytelnikow, ażeby nie dawali wiary powieściom, które złość w zamiarze poróżnienia umysłow rozsiewa. Fałszywą iest przetorzeczą (wyraża w swoim piśmie) ażeby *Buonaparte* zamyślał o Ambassadzie *Konstantynopolitańskiey*. Nie na tę to część globu wzrok iego iest obrocony, a Rząd nie myśli wygnaniem karać zwycięztwa. *Augereau* przytym nie da się uwieść podszeptom własnego interessu ani zazdrości, z ktorey nieprzyiaciele Rzpltey zamyślaią korzystać; zemści się on na agentach gabinetu *Londyńskiego* w *Portugalii*, za przykrości, które mu podobno taiemne tego gabinetu wybiegi zrządziły. Dyrektoryat dowiodł, iż te operacye są mu wiadome, i okazał, iż nie daie wiary bezimiennym doniesieniom, które przeciw temu woiownikowi były czynione; a ci którzy mówią, iż *Augereau* nkaranym został za zrobienie 18. fructidora, nie znaią iak iest ważne dzieło, które mu iest powierzone. Inne zaś wieści o dawney górze i Dyrektoryacie, o *Merlinie i Buonaparte o Barrasie i Rewbelu* etc: są to mary, którémi chcą słabe dusze zastraszać; zapalać niezgody, i zrobić zamieszanie, słowem iest to konspiracya żakow, którémi nasi czytelnicy być nie powinni."

Koło konstytucyine wydało teraz następuiące *Wyznanie Polityczne.*— Nasza dewiza iest: *wszystko dla Rzpltey.* Zostawuiemy czasowi i samey Konstytucyi iey nayważnieyszą doskonałość sprzeciwiaiąc się wszelkiemu wstrząśnieniu politycznemu, któreby chciało pozbawić nas teraźnieyszego szczęścia dla otrzymania lepszego. Szanuiemy święty charakter urzędnikow publicznych, ale poświęcamy miłość naszą tym, którzy są rzetelnemi Republikanami. Chwalemy opor, który czuwa i otrzymuie, ale walczyć będziemy przeciw ambicyi, która dzieli i niszczy. Brzydziemy się podchlebstwem, ale oddaiemy hołd cnotom. Fałszywe oskarżenia bierzemy za chłostę, ale razem pogardzamy człowiekiem małey duszy, który boi się zdrady odkrywać. Nienawidziemy każde przestępstwo pod iakąkolwiek cążą malką ukryte, ale umiemy rozróżnić ocżernie ma wynalezione przez podłych służalcow dla pognębienia prawdziwych republikanow. Znamy niebespieczeństwa demagogow, ale przez wstręt do nich nie porzuciemy tego szlachetnego zapału, który stworzył Rzepltą. Poważamy pomiarkowanie, ale nie zapomniemy, że to często było malką egoistow tych zimnych i nic nie znaczących ludzi, którzy zawsze przychylnieyszemi byli dawney władzy niż do Rzepltey. Szanuiemy własność ale niszczycielow kraiowego i prywatnego maiątku oddaiemy ochydzie. Życzemy żeby nikt nie był ciemiężonym, ale razem życzemy, żeby zaufanie ludu i rządu w tych tylko położone było, ktorzy się gorliwemi obrońcami oyczyzny okazali. Przyszłe pokolenie cieszyć się będzie naymilszym widokiem iedności wszystkich Francuzow, ale my niepodchlebiamy sobie, żebyśmy tych słodyczy kosztować mogli, dla tego nigdy gorliwości naszey uspić nie damy. Będziemy się starać wszelkiemi naszemi siłami, zrobić doskonałe wszystkich patryotow ziednoczenie i rzekniemy do nich: Przyiaciele nie spieraycie się z sobą o mniey znaczące rzeczy, pomnycie, że naypodlcysi nieprzyiaciele wasi w tenczas silnemi byli, kiedy między wami niezgoda panowała. Uważamy towarzystwa, zatrudniaiące się politycznemi przedmiotami, iako prawdziwą wolności podporę, ale wierzemy, iż w ten czas tylko mogą mieć wpływ zbawienny, kiedy prowadzone są rozsądną gorliwością. Te to są *prawidła*, które w sercach naszych wyryte, składamy na świętym ołtarzu oyczyzny, a razem z niemi przysięgę nienawiści ku władzy dawney i anarchii, przywiązanie do Rzepltey i Konstytucyi 3. Roku.

Minister Papieski miał upraszać rządu *Cisalpińskiego* o pośrzednictwo do Rzepltey *Francuzkiey* za dokonane w *Rzymie* bezprawia.

Dokończenie listow dyplomatycznych, do ostatnich w Rzymie zdarzeń należących.

Nro: 6. Wypis z listu kawalera *Azara* Posła *Hiszpańskiego.* — *w Rzymie dnia 1. Stycznia.*

„Będę się zupełnie opiekował *Francuzami*, którzy się tu pozostali. Mogą się do mnie udawać z zaufaniem iak gdyby byli rodowitemi *Hiszpanami.* Widzę przytym, że bytność moia w *Rzymie* nie będzie trwać długo, doniosłem bowiem dworowi moiemu, o prawdziwym stanie rzeczy, i domagam się iak nayusilniey o moie odwołanie. Bo wreszcie cóżbym tu dobrego mogł zrobić?„

Nr: 7. Wypis z listu ministra *Toskańskiego.* — *w Rzymie dnia 29. Grudnia 1797.*

„Oczekuię z utęsknieniem na wiadomości od ciebie szacowny przyiacielu! twoy wyiazd w krótce moy przyśpieszy. Więcey ieszcze ubolewam nad *Jozefem Buonaparte*, którego kocham i szacnię, niżeli nad postem Rzepltey, życzę ci przynaymniey, abyś mogł szczęśliwie drogę swoią odbyć. Pragnę iak nayżywiey mieć pewne o niey wiadomości.„

Nro 8. Wypis z listu Margrabiego *de Manfredini.* — *w Pizie d. 1. Stycznia.*

Obywatelu Pośle! Piszę do ciebie z wyraźnego zlecenia samego Xiążęcia, dla okazania bolesnego uczucia względem niebespieczeństw, które szczęśliwie przezedłeś. Znasz Obywatelu Posle, moy osobisty sposob myślenia, moią wdzięczność i czułość serca, którą obchodzi wszystko to, co się osoby twoiey, lub do ciebie należących tycze. Kawaler *Angiolini* postąpił sobie zupełnie według życzenia W. Xiążęcia, dzileyszą pocztą odbiera on zasłużoną pochwałę, wraz z nominacyą siebie na Posła do *Paryża* po odwołaniu *Korsiniego.* Racz być pomocą *Angiolinierou* i oddać zaletę wyborowi W. Xiążęcia w mianowaniu iego, iako osoby którą sądzi bydź nayprzyiemnieyszą dla Dyrektoryatu.

Nro 9. Wypis z listu xiędza *Martelli* do Obywatela *Belmonte* Posła *Cisalpińskiego* przy Xiążęciu *Toskańskm.* — *w Rzymie d. 30. Grudnia 1797.*

Wczoray znowu był tu rozruch, w czasie którego dwoie ludzi życie utraciło, młodzieniec ieden z *Aquerony* którego wzięto za *Francuza*, został rannym. Mówią że Snycerz *Cerachi* i syn Chirurga *Angioluci* podobnegoż losu doznali, ścigaią wszystkich, którzy kokardy *Francuzkie* noszą. Kapitan *Amadei* podobno pierwszy dowodzca wszystkich tuteyszych zdarzeń, w czasie rzezi był u Posła *Neapolitańskiego*, prosząc go o wsparcie, w przypadku iezliby zamyśl się iego nie udał.

Nro 11. i 15. Listy Kardynała Sekretarza Stanu do Posła *Francuzkiego* z prożbą o wdanie się iego do Rzpltey *Cisalpińskiey.*

z Brest dnia 6. Lutego.

Prace około przygotowań na wyladowanie do *Anglii*, tak są przynaglane, iż nie tylko w dzień, ale po całych nocach przy pochodniach nieprzerwanie się odprawuią.

z Madrytu dnia 19. Stycznia.

Z *Cadix* donoszą, iż tam po długiey nieczynności flotty naszey, Admirał *Mazaredo* odebrał nagły ordynans na początku Grudnia, opatrzenia okrętow we wszystko i przygotowania ich do żeglugi za naypierwszym od rządu rozkazem. Złożona iest ta flotta z 22. liniowych okrętow i 8. fregat. Pewny iey oddział krąży zawsze przed portem, dla uważania flotty *Angielskiey.* Ze iednak port ten nie iest ściśle przez Anglikow blokowany, mogą więc codziennie okręty z niego wychodzić i przychodzić i tak dnia 1. Grudnia przybył tam z *Gaira* bogato ładowny okręt S. *Franciszka di Paolo.*

Dawny minister stanu Hrabia *d'Aranda* sławny przez wypędzenie iezuitow z *Hiszpanii*, i mowę na pochwałę *Woltera* napisaną, umarł w 80. roku życia swego w *Epila* małym miasteczku *Arragonii.* — *Eura-Miranda* iest mianowany postem dworu naszego do *Paryża.*

z Konstantynopola dnia 10. Stycznia.

Przygotowania woienne i nieustanny przechod woysk *z Azyi do Europy*, okazuią nieodmienne przedsięwzięcie Porty poskromienia *Basmana-Oglu.* Te przygotowania zdaią się być nawet nad miarę niebespieczeństwa czynione. Między innemi z tego powodu domysłami, ten uważany iest za naypodobnieyszy, iż Pora przedsięwzięła zgromadzić liczne swoie siły w *Bośnij* i bliskich iey prowincyach na zatamowanie szerzących się zdań rewolucyinych, które iuż się do *Turcyi Europeyskiey* przedarły. Rozsądek przytym każe się domyślać, iż w teraźnieyszych okolicznościach *Europy*, dwor nasz widzi się obowiązanym stawić się w okazaley postaci, i że może ieszcze na szali polityczney iakąś utrzymywać wagę.

Dnia 1. Stycznia odprawiło się wielkie zgromadzenie w Dywanie, na którym znaydował się W. Wezyr, Kapitan Basza, pierwsi z *Ulemy* (Duchowieństwo) i całe ministerium. Celem tey obrady był bunt *Basmana-Oglu.* Kapitan Basza maiący kommendę nad wyprawą przeciw temu buntownikowi, przyozdobiony był publicznie futrem Seraskiera (generalissimus) dzień iego wyiazdu nie iest ieszcze wyznaczony.

Dnia 2. t. m. Generał *Francuzki* St. *Cyr*, który na mieysce Ambassadora *Dubayet* następuie w urzędzie sprawuiącego interessa, przybył tu z *Bukaresztu* gdzie iako konsul przebywał.

Dnia wczorayszego udał się w towarzystwie G. *Menon* i Dragomana *Dantau* do Porty, dla oddania wizyty *Reis-Effendemu.*

z Szwaycaryi dnia 2. Lutego.

Przy wkroczeniu woysk *Francuzkich* do kraiu *de Vaud*, Generał *Ménard* wydał do tychże woysk następuiącą proklamacyą.

Dzielność wasza połączona z innemi cnotami woyskowemi, podbiła wielką część *Włoch*, podobny zamiar zaręcza wam i w tym tu kraiu podobny skutek. Serca wasze przeięte są tą godnością, która odpowiada przeznaczeniu naszemu. Rzplta *Francuzka* chce, ażeby lud *de Vaud*, który zrzucił iarzmo swoich ciemiężycielow, wolnym został. — Wchodzicie do kreiu przyiacioł i braci, szanuyciez ich osoby i własność. Wiecie o tym, że Obywatel *Autier* Adiutant moy zdradzieckim sposobem był napadniety od gardystow Generała *Berneńskiego Weissa* i eskorta iego zastała zabitą, ale żołnierze! iuż waleczni mieszkańcy kraiu tego zemścili się za krew *Francuzką.* Wieś, w którey to zaboystwo popełnione zostało, w ogniu spłonęła. Nie dość natym, chcą oni połączyć się z wami, aby wam dopomodz do zupełney zemsty. etc.

z Zurich dnia 3. Lutego.

Dla ugruntowania rewolucyi w *Szwaycarach* woyska *francuzkie* maią tam zimować.

z Kolonii dnia 4. Lutego.

Zatrudniaią się tu spieszną organizacyą kraiow zawoiowanych. Między *Renem* i *Mozellą* iuż ta zupełnie iest ukończoną.

z Strazburga dnia 5. Lutego.

.Obywatelka *Wedekind* w niebytności ſwoiego męża, wezwała przez Gazety autora bezimiennego liſtu, umieszczonego w Redaktorze (iakeśmy w zaprzeszłym Numerze donieśli) ażeby ſię dał poznać i ſtanął w obecności iey męża przed Trybunałem ſprawiedliwości. Wyraża, iż człowiek cnotliwy i przyiaciel prawdy, nie lęka ſtanąć na widok. Gdyby zaś autor pisma nie dał ſię poznać, oświadcza, iż użyie wszyſtkich ſposobow, ażeby go wydobyć z zaboyczey iaſkini, w którey ſię ukrywa. Uprasza wszyſtkich ſwoich wspòl-Obywatelow, ażeby iey donieśli o wszelkich śladach, które im mogą być wiadome, dla dopomożenia iey w odkryciu anonima, iżby go mogła zapozwać przed Trybunał dla odebrania ſprawiedliwey kary.

Dnia 9. Lutego.

.Pewną ieſt rzeczą, iż Generał *Buonaparte* wkrotce tędy do *Raſtadt* powracać będzie, i ieſt tu ſpodziewany na 18. t. m.

Dnia wczorayszego ogłoszono tu uroczyście proklamacyą Dyrektoryatu, ſtosowną do wyprawy do *Anglii*.

Wiele Regimentow Kawaleryi odebrały ordynas maszerowania do armii *Angielſkiey*.

z Moguncyi dnia 6. Lutego.

.Uważać ſię tu daie częſta zamiana kuryerow między Generałem *Hatrym* i Dyrektoryatem Wykonawczym. Zapewniaią, iż głòwna kwatera tego wodza na nowo do *Wetzlar* przenieſioną będzie, i że zamiaſt uſtępowania z prawego brzegu *Renu* iak o tym częſto mowiono, woyſko *Francuzkie* w wielkiey liczbie tam ſię przeprawia.

Rozpoczęło ſię iuż zburzenie zewnętznych fortyfikacyi *Mogunckich*. Te które iuż są zniszczone, są naſtępuiace: Reduty w *Mombach* w *Hardenberg* i linie *Hechtsheimu*. Na mocy rezolucyi Kommissarza *Rudler* miaſto *Moguncya* zapłaci 192,000. liwrow kontygensu do kontrybucyi woyſkowey ośmiu milionow, nałożonych przez Adminiſtracyą Narodową na kraie zawoiowane. Nasza Municypalność przedſięwzięła zebrać tę ſummę przymuszoną pożyczką z procentem po pięć od ſta.

z Frankfortu dnia 6. Lutego.

.Generał *Laval* obiął kommendę w *Moguncyi* na mieyscu Generała *Lefevre*. Generał *Neu* dowodzi forpocztami. Zapewniaią, iż Genał *Hatry* złoży kommendę armii *Moguńckiey*, i że Obywatel *Merlin de Thionville* z przyczyny ſłabości zdrowia Kommiſſarza *Rudler*, urząd iego obeymie.

Liſty z *Hamburga* donoszą, iż Senat tego miaſta na żądanie przez Obywatela *Leonard-Bourdon* podane, ażeby nakazano oddalić ſię Emigrantom *Francuzkim*, odpowiedział, iż wielu z nich nabywszy Praw Obywatelſkich w tym mieście, nie podobna ieſt ich wypędzać bez zgwałcenia Konſtytucyi kraiowey.

z Berny dnia 6. Lutego.

.Deputowani miaſt i wſiow Kantonu *Berneńſkiego* zaſiadaią codziennie w naywyższey Radzie. Ta Rada dnia 3. t. m. wydała dekret, którego treść zawiera: Iż ſtosownie do teraźnieyszych okoliczności, przedſięwzięła 1:) Ażeby naypóźniey w przeciągu iednego mieſiąca wyznaczyć Kommiſſyą, któraby ułożyła plan polepszenia konſtytucyi. — 2.) Iż każdy Obywatel będzie miał rowne prawo do wszyſtkich urzędow i do reprezentacyi ludu, i że ta reprentacya będzie zasadą nowey konſtytucyi. — 3.) Iż dla obrony wolności i niepodległości, odmiana ta ieſt przedſięwzięta bez żadnego obcego wpływu. — 4.) Względem bespieczeńſtwa osòb i własności. — 5.) Względem nadgrod i pensyow. — 6.) Iż plan tey konſtytucyi w przeciągu roku podany będzie do approbacyi zgromadzonym na ten koniec obywatelom. — 7.) Uſtanowiona będzie Kommiſſya na utrzymanie porządku i spokoyności wewnętrzney.

Od Granic Szwaycaryi d. 7. Lutego.

Xżę Opat *S. Galla* i iego kapituła zupełnie ſię ſwego panowania wyrzekli, o czym uroczyſtym piſmem uwiadomili poddanych na dniu 31. Stycznia. Mieszkańcy tego Xięſtwa maią ſię teraz zatrudnić ułożeniem Rządu demokratycznego, na wzor kantonu *Appenzel*. Miaſto *Tockenbourg*, które ſię iuż za wolne i niepodległe ogłoſiło, poydzie za tym przykładem.

Kantony *Soleure, Fribourg i Lucerne*, zupełnie iuż kształt demokratyczny przyięły. Pomimo niektórych poruszeń i petycyi, można mòwić, iż Regencye tych kantonow dobrowolnie przedſięwzięwzięły odmienić formę Rządu. W *Lucernie* dnia 31. Stycznia dawna konſtytucya znieſioną zoſtała. Członki tego Rządu tymczasowo tylko urzędy ſwoie ſprawować będą, poki Deputowani z miaſt i wſiow innych na ich mieysce nie wyznaczą osob.— Rząd Kantonu *Zurich* wydał nowę proklamacyą, w której wyſtawił niebespieczeńſtwo oyczyzny i potrzebę dania pomocy Kantonowi *Berneńſkiemu*. Dodaie w tey proklamacyi, iż *Francuzi* pomykaią ſię do *Berny* w liczbie 10. tyſięcy i opanowali iuż *Lauzannę, Vevai, Peterlingen i Wiſlisburg*, że G. *Menard* znayduie ſię o 5. mil od *Berny*.— Mimo iednak tych dyspozycyi, Kanton *Zurich* nieuſtaie w zawziętych odmianach Rządowych — Też liſty donoszą, iż G. *Hotze* wezwany ieſt do *Arau* na obięcie kommendy nad woyſkami *Szwaycarſkiemi*.

z Bazylei dnia 7. Lutego.

Dnia onegdayszego wielka i mała Rada złożyła uroczyście władzę ſwoią w ręce ludu. Dnia wczorayszego 60. nowych Reprezentantow zgromadzili ſię pierwſzy raz i obrali Prezydentem Ob. *Huber* aptekarza. Dziś zaś wykonali przyſięgę. Ob. *Maingaud* odebrał iuż z *Paryża* plan nowey konſtytucyi dla Rzepltey *Helwetow*.

Przybyli deputowani z *Berny* i rozpoczęli z Ob. *Maingaud* umowy względem poiednania zaszłych poròżnień. Spodziewać ſię zatym należy, iż niebeſpieczeńſtwa grożące *Szwaycarom*, odwròcone zoſtaną.— Rozchodzą ſię wieści, iż *Francuzi* ſtanęli iuż w *Bernie*.

z Leydy dnia 8. Lutego.

.Dyrektoryat Wykonawczy Rzpltey *Batawſkiey* na mocy nadaney ſobie władzy, ogłoſił pod dniem 5. t. m. iż na mieysce Adminiſtracyi Prowincyonalney *Hollandyi*, którey rozpuszczenie nakazał, poſtanowił pośredniczą dyrekcyą Adminiſtracyiną, złożoną z 20. Członkow i obowiązaną poſtępować podług inſtrukcyi, która iey w tymże czaſie oddaną zoſtała. Taż władza wykonawcza na Seſſyi dnia 6. kommunikowała zgromadzeniu konſtytucyinemu przyiemnych wiadomości, które odebrała o osadach Rzpltey na wyspie *Jawa i w Batawii*.

z Raſtadt dnia 10. Lutego.

.Odtąd iak negocyacye są tu rozpoczęte, pięć not było nawzaiem podanych to ieſt: trzy od Deputacyi *Rzeszy*, a dwie od legacyi *Francuzkiey*, które są powtarzaniem tylko dowodow za i przeciw odſtąpieniu lewego brzegu *Renu*.

Dnia 8. odprawiła ſię 23. ſeſſya, na ktorey zatrudniano ſię ułożeniem odpowiedzi na oſtatnią notę pełnomocnikow *Francuzkich*. Odpowiedź ta zawiera w treści „ że nie wchodząc w roztrząsanie przyczyn pierwiaſtkowych woyny, i wprzod nim zaydzie umowa względem zasady pokoiu, Deputacya Rzeszy, chciałaby poznać plan *Francyi* w całey ſwoiey obszerności, i rozciągłość ofiar iakich Rzplta żąda od Rzeszy, gdyż tym ſoposobem negocyacye znacznie ſkróconeby zoſtały. Nakoniec wzywa powtòrnie Rząd *Francuzki* do ugruntowania zawieszenia broni, i ściągnienia woyſk ſwoch z prawego brzegu *Rrnu*.

Miniſter *Cisalpińſki* Obywatel *Melzi*, ma częſte z Hrabią *Cobenzl* konferencye. Już to żadney niepodlega wątpliwości, że między *Francuzkiemi* i *Niemieckiemi* Miniſtrami było uſtnie mòwiono względem indemnizacyi za kraie na lewym brzegu odſtąpione; wszakże nic ieszcze urzędowego nie zaszło.

Pułkownik Francuzki *Geviné*, przyiechał tu z oświadczeniem, iż Rzplta *Francuzka* życzy ſobie wyſtawić monument ſławnemu *Turenniuszowi* poległemu pod *Sasbach*, 5. mil od tuteyszego miaſta.

Względem liſtu Generała *Hatry* do kommendanta *Manheimſkiego*, Pełnomocnicy Cesarscy uczynili przełożenie Miniſtrom *Francuzkim*, lecz ci odpowiedzieli, że ta rzecz wcale ſię ich nie tyczy i należy raczey do operacyow woiennych. Przybył tu nadzwyczayny Poseł *Duńſki* Baron *de Wächter*.

z Werony dnia 22. Stycznia.

.Piszą z *Mantui*, iż od kilka dni nieuſtannie przechodzą przez to miaſto woyſka *Francuzkie* powracaiące z bywszych kraiow *Weneckich*, oraz woyſka *Cisalpińſkie*, które maią ſkładać część garnizonow w *Peschiera i Urbino*. Dnia 17. i 18. przybyło do *Mantui* 2,400. ludzi woyſka *Cisalpińſkiego*, które wraz z 3,600. Frencuzow ſkładać będą garnizon tey fortecy.

z Rzymu dnia 27. Stycznia.

.Zdrowie Oyca S. coraz do lepszego ſtanu przychodzi. — Jego S. oczekuie dalszych wypadkow z ſpokoynością i wypogodzeniem duszy. — Poſtanowił nie opuszczać ſwoiey ſtolicy iakikolwiek los miałby ią ſpotkać. Tym czasem wiele Kardynałow i inne znakomite osoby oddaliły ſię i codziennie ieszcze ſię oddalaią. Ani woyſka *Cisalpińſkie* do nas ſię zbliżać, ani woyſka naszse cofać ſię nieprzeſtaią. —

Xżę *Belmonte Pignatelli*, przybył tu oſtatniey ſcboty i miał audyencyą u Oyca S. Niesprawdziła ſię powieść o zgromadzaiącey ſię znaczney armii na granice *Neapolitańſkie* od naszey ſtrony, lecz tylko wyciągnięty był kordon na obserwacye granic. —

L'Abbe *Giovani*, Rezydent Kròla Jmci *Pruſkiego* przy Stolicy S. zſzedł z tego świata po kròtkiey na pierſi chorobie.

z Medyolanu dnia 1. Lutego.

Zdaie ſię, iż za wdaniem wielu Mocarſtw, nowe poróżnienie między Dworami *Rzymſkim* i *Francuzkim* zgodnie ułatwionym będzie. Ta nadzieia wspiera ſię na tym, iż woyſka *francuzkie* nader zwolna poſtępuią w kraie Papieſkie, chociaż ich progresom nic nie ieſt na przeszkodzie.

Donoszą z *Genui* o uroczyſtey inſtallacyi Dyrektoryatu Wyk: Rzpltey *Liguryiſkiey* naſtąpioney dnia 24. p. m. Składaiące go członki są Obywatele *Molfino, Maglione, Littardi, Corvetto i Paolo-Coſta*. Ta nowa władza wykonawcza rozpoczęła swoie urzędowanie od adreſſu do ludu *Liguryiſkiego*, w którym uwiadomia go o swoim przedſiewzięciu, iż niczego opuszczać nie będzie dla ugruntowania Rzpltey.

OBWIESZCZENIE.

Względem zgłaſzania ſię wſzyſtkich Hołdownikow w Pruſiech Południowych i Nowo-Wschodnich doſtoyności Xiążęcey, Hrabiowſkiey, lub Baronowſkiey, końcem wpisania ich w Akta Metryki.

My Frydfryk Wilhelm z Bożey Łaski Król Pruski etc. etc. etc.

Wiadomo czyniemy każdemu, że im bardziey ſkłonni ieſteśmy wſzyſtkich wiernych hołdownikow naſzych w Prowincyach Pruſs Południowych i Nowo-Wschodnich, którzy iuż w czaſie obięcia onych w Rząd nasz, oprócz Stanu Szlacheckiego, doſtoieńſtwem i ſtanem Xiążąt, Hrabiow lub Baronow ſami i z ſamiliami ſwemi prawnie zaſzczycali ſię, iako teraźnieyſzy ich Monarcha za takowych uznać i onych przy wſzelkich do takich doſtoieńſtw przywiązanych prerogatywach zachować, tym większe powzięliśmy nieukontentowanie ztąd, że wielu hołdownikow naſzych w wzmiankowanych dwòch Prowincyach mimo wyſzłe dla części iedney tychże Prowincyi w roku 1793. pod Panowanie nasze doszłey dnia 14. Lutego 1795. obwieſzczenie, częſtokroć nietylko w prywatnym pożyciu, ale nawet w Pismach i Memoryałach ſwoich do Magiſtratur naszych Rządowych podawanych wyżſzą rangę i kondycyą, niżeli używać maią prawo ſobie przydaią i przywłaſzczaią.

Dla przyzwoitego więc zabieżenia temu nieprzyzwoilemu nadużyciu, i zachowaniu tych hołdownikow naſzych, ttórzy do używania godności Xiążęcey, Hrabiowſkiey kub Baronowſkiey iſtotne maią prawo przy ich przywilejach i prerogatywach, tudzież końcem zalecenia Magiſtraturom Rządowym i ich Kancellaryom, iżby oſobom takowym w wſzyſtkich do nich wychodzić maiących Rezolucyach, onym właściwe dawali tytuły, uznaliśmy potrzebę niniey ſzą wydać uſtawę:

Wſzyſcy hołdownicy nasi w Prowincyach Pruſs Południowych i Nowo-Wschodnich, którzy do wyżſzego nad Stan Szlachecki tytułu i rangi ſłuſzne prawo mieć rozumieią, w przeciągu trzech mieſięcy od 1go Marca 1798. rachuiąc, a zatym naypóźniey do 1go Czerwca tegoż roku w Regencyi Departamentu, w ktorym zwykle mięſzkaią zgłoſić ſię, dowody używanego tytułu i ſtanu złożyć, i Rezolucyi w tey mierze, iako też że za dowiedzioną rzetelnością z doſtoieńſtwami ſwemi w Akta Metryki wpiſani będą, ſpodziewać ſię maią.

Takowe tylko Akta po upływie przerzeczonego terminu złożyć ſię maiące w przyſzłych przypadkach ſtanowić będą; a przeto późnieyſze zgłaſzania ſię żadnego względu nie znaydą, owſzem każdy który później przywłaſzczy ſobie iaki tytuł lub rangę, która powyżſzym ſpoſobem nie była przywiązaną, lub w przyſzłym czaſie przez Nas nie będzie oſobliwie nadaną, bez względu na oſobę odpowiedzialność i poſtanowioną w prawach karę na ſiebie ściągnie. — Dan w *Berlinie* d. 9. Liſtopada 1797.

Za wyraźnym Nayiaśnieyſzego Króla Jegomościrozkazem.

de Finkenstein. de Alvensleben. de Haugwiz.